

Aurora Borealis

Newsletter of the Nordic Division of the *ata*

Volume 5 Number 1 Winter 2001

WisCONFERENCE Update

Edith Matteson
Nordic Division Administrator

WisCONFERENCE, will begin in Milwaukee, Wisconsin on Thursday April 19, 2001 with an industrial tour of the city of Milwaukee's central wastewater processing facility, which is situated on a strip of land called Jones Island, located between the harbor and the lake. This is definitely not someplace that every tourist can go see. Following the tour, conferees will convene on the campus of UW-Milwaukee for a working lunch at the student union.

Over lunch Madeleine Velguth will describe the scope of the graduate program in translation and explain what is required of students. The idea is to launch a discussion with the participants about how the program can better prepare students for translation work in practice, and to explore the possibilities for the students to put their studies to work. After lunch there will be concurrent sessions in Curtin Hall: one on interpretation and the other on terminology management software.

The interpretation session will feature a demonstration of the UW-Milwaukee simultaneous conference interpreting facility. The facility is an auditorium seating 150 people with six glassed-in interpretation booths on the mezzanine level at the rear. Each seat is equipped with headphones and a selection dial. During the demonstration, the translation program faculty will describe the auditorium, proposed renovation plans and the program's plan to introduce courses in interpretation. This talk will be simultaneously interpreted into Russian and Spanish and followed by talks on health care interpreting, court

interpreting, interpreter training, and real-time captioning.

In the terminology management session UW-Milwaukee Professor James Mileham will conduct two (90-minute) hands-on terminology and translation software workshops. Participants will be introduced to the rudiments of terminology management and translation software and have a chance to work with several different programs.

Sessions will resume on Friday, April 20, at the Friedrich Center on the campus of the University of Wisconsin-Madison. The Madison portion of the conference (April 20 and 21) will include presentations on both translation and interpretation. WisCONFERENCE will feature sessions regarding translation and interpreting programs at educational institutions. There will also be sessions dealing with the translation agency business, legal translating, and courtroom interpreting. Numerous panel discussions on various aspects of translation and interpretation are woven throughout the conference, allowing ample opportunities for questions and feedback. Translation workshops are planned for Danish, Icelandic, Finnish, Norwegian, and Swedish among other languages. Sessions at the conference will span the gamut from technical to literary translations. There will even be two sessions on voiceover. Research, software, and Internet topics related to the translation and interpreting professions will also be covered.

In addition to the sessions at the Friedrich Center, the Wisconsin State Historical Society will offer hands-on resource search sessions. During the Saturday luncheon, Emily Melcher is scheduled to talk about her experience translating the lyrics of

Evert Taube from Swedish into English. Emily will sing and play (on her guitar) the results of her translations. On Sunday, April 22, ATA accreditation examinations will be offered.

Check the Nordic Division web-site for registration forms and a preliminary schedule: to access the web-site, go to www.atanet.org, select **Divisions**, select **Nordic**.

PRACTICAL INFORMATION:

TRANSPORTATION CONNECTIONS: For information on bus connections between Chicago and Milwaukee go to Busville USA: www.busville.com/milwaukee.htm. For info on connections between Chicago and Madison go to Van Galder Bus Co: www.vangalderbus.com/vgschedule.html (Note that this bus goes right up to the Memorial Student Union on the U.W. Madison campus!!) Bus tickets may be purchased in the Union. For information on

transportation in Madison go to Visitors Information Place (VIP) in the Memorial Union (see the Union web site at: www.wisc.edu/union/mu/muserv/but.html).

Madison is a walking/biking/bus friendly town. If you drive please observe the bus/bike only lanes. Cars are only allowed to use these lanes when they are getting ready to make a turn. The Friedrich Center does have parking, but be sure to make arrangements for stickers when you register. Note that the Friedrich Center has a shuttle bus.

CHILD CARE: If you are interested in child care for kids over 5, please contact me ASAP. We may be able to arrange for a special kids day in Madison. For child care for kids under 5 go to: http://www.housing.wisc.edu/partners/child-care/non_uni.htm

For a preview of Dick Ringler's work in anticipation of his Icelandic poetry session at WisCONFERENCE go to: www.library.wisc.edu/etext/Jonas

Translations for WisCONFERENCE

Texts are for educational purposes only

DANISH > ENGLISH 1

9/12 1923

Kære Søn med Familie,

Hjertelig Tak for dit Brev af 25 Okt. samt for de mange Billeder, hvorpaa vi jo kan se din søde lille Kone og Eders yndige lille Pige. . . Ja, det vilde være dejligt om vi engang maatte se Eder samlede om alle i kære Børn, Svigerbørn og Børnebørn.

. . . Vi har den triste Meddelelse at bringe, at vor kære gamle Bestemoder døde den 30. Oktober og blev begravet den 6. November. Hun døde i Troen paa sin Frelser saa hun har det godt nu. Hun laa ikke syg i mere end 8 Dage og blev straks, da hun blev syg, kørt i Bil ud til Mosters, da de hvde bedst

Plads til hende. Dødsaaarsagen var en Hjerneblødning der var et meget stort Ligfølge -- over 100 Mennesker -- og der var mange pæne Kranse. Endvidere blev der overrakt os 122 Kr til at købe en Gravsten for. Vi vil skyde et lignende Beløb til og faa en fælles Sten paa Bestefader og Bestemoder.

Jeg blev valgt som Repræsent for Husmandskreditforeningen. . . Det er rar og vellønnet Plads og vi er Gud saa taknemlige, fordi jeg fik den Plads, thi uden hans Hjælp var det ikke sket. Der var 5 Kandidater og over 700 Mennesker tilstede saa der var meget stor Spenden.

Chris er i Tømrerlære her, Jens er i Handelslære, Erik gaar paa Realskole. . . [og] Peter er Forvalter paa en stor Gaard. Hans er Muremester og har det meget smaat, saa han trænger haardt til de Penge,

du kan faa for hans Nivelerinstrument. Du maa sælge det for højeste Bud. Søren har vist givet noget over 100\$ for det, men nu er de selvfølgelig nok dyrere, men se at faa det solgt for saa meget som muligt, og du kan saa sende Penge her hjem.

Du har et halv Hundrede Kroner i . . Sparekasse[n], men de kan vel blive staaende, til du engang kommer hjem, da det er saa faa Dollars, der p.t. kan faaes for dem.

Modtag nu de kærligste Hilsener

alle sammen fra Fader og Moder

[Danish letter excerpt reprinted with permission. Names have been changed and place names left out]

DANISH > ENGLISH 2

ANKESTÆVNING

Som advokat for (navn), (adresse) påanker jeg herved en af retten i (by), 4. afdeling den 11. november 1999 afsagt dom i sag ÆG 98xxxx (navn), (adresse) ctr. (navn), (adresse), hvilken dom er sålydende:

*"Det mellem sagsøgeren og sagsøgte indgåede ægteskab opløses.
Ingen af parterne betaler bidrag til den andens underhold.
Ingen af parterne betaler sagsomkostninger til den anden part eller til det offentlige."*

PÅSTAND:

Frifindelse.

SAGSFREMSTILLING:

Til støtte for påstanden om frifindelse gøres det gældende, at der ikke mellem appellanten og indstævnte er indgået et i USA gyldigt ægteskab,

som kan tillægges virkning som gyldigt efter dansk ret, og at der som følge heraf ikke kan meddeles indstævnte skilsmisse.

løvrigt henvises til de under byretssagen anførte anbringender.

Indstævnte opfordres til at fremlægge dokumentation fra en uvildig retsstand i USA for, at parterne tidligere i USA gyldigt har indgået ægteskab, og at gyldigheden anerkendes efter amerikansk ret.

Appellanten kan ikke anerkende den under byretssagen fremlagte juridiske vurdering fra et advokatfirma som dokumentation for ægteskabets gyldighed efter amerikanske regler.

I henhold hertil indkaldes indstævnte til at møde i Østre Landsret, der holdes på Bredgade 59, 1260 København K, på den af retten ved påtegning nedenfor berammede dag og tid og der fremkomme med sit svar.

BILAG:

Bilag 1: Udskrift af dombogen for retten i (by), 4. afdeling af 11. november 1999.

(by), den 6. januar 2001
Hans Jensen, Advokat

ENGLISH > DANISH

11. TERMINATION

11.1 The Franchisor shall be entitled to terminate this Agreement in respect of any or all of the Franchised Outlets at any time with immediate effect by notice in writing and without incurring any liability for compensation or indemnity of any nature whatsoever to the Franchisee if:-

11.1.1 the Franchisee commits any material breach of this Agreement including, without

limitation, failure to maintain the standards set forth above with respect to image and reputation, location and quality of outlet, any sale or purchase of Franchise Products in a manner which breaches Clause 5 above, and any failure to comply with the Franchisor's then current Conditions of Sale and other attachments hereto;

11.1.2 any material change shall occur in the management or ownership or control of the Franchisee;

11.1.3 any of the following events shall occur, namely: (a) the Franchisee commits an act of bankruptcy, or (b) upon the issue of any Winding-Up Petition in respect of the Franchisee, or (c) upon the appointment of an Administrative Receiver or Receivers or an Administrator of the Franchisee.

...

12. POST TERMINATION PROVISIONS

12.1 Any termination of this Agreement shall not affect any rights or obligations arising prior to the date of such termination.

12.2 The Franchisee shall continue to observe all obligations which arise upon the termination of this Agreement including those set out in Clause 12.4 below.

12.3 The Franchisee agrees that in the event of the termination by the Franchisor of this Agreement on the ground set forth in Clause 11.1.1 above, the Franchisee shall not, for a period of two years following the effective date of such termination, submit any application for reappointment as a Franchisee of the Products nor be entitled to any supplies of the Products, and that the Franchisor shall be entitled to regard the Franchised Outlets as unsuitable for membership in the retail network.

12.4 In the event of termination of this Agreement howsoever arising, in order to protect the

Franchisor's IP Rights and reputation:

12.4.1 the Franchisee shall forthwith return to the Franchisor all stock, stationery and signs bearing the Marks then in its possession whether or not supplied by the Franchisor;

FINNISH > ENGLISH

Ottamatta kantaa kysymykseen presidentin puoliosasta haluan painottaa, että muodollisesti solmittu avioliitto ei historiallisesti ole suinkaan ollut sellainen itsestään selvä ja muuttumaton ilmiö kuin usein ajatellaan. Toisaalta on aivan totta, että Suomessa on eurooppalaisittain ajatellen melko tiukasti määritelty oikeuksien liittyvän nimenomaan avioliiton solmimiseen.

...

Avioliitto on historian kuluessa ollut lähinnä varakkaampien yhteiskuntaryhmien etuoikeus, koska suurelta osalta ihmisiä puuttuivat siihen tarvittavat taloudelliset edellytykset. Kyse on aika ajoin ollut myös poliittisesta ja ideologisesta debatista. Viime vuosisadalla alkoi ilmetä avioliittoinstituutiota kritisoivaa vapaa-ajattelua. ja mm. vuosisadan vaihteen työväenliikkeen aktiiviset naispoliitikot vastustivat kristillistä avioliiton muotoa. Sukupuolten erilainen asema perheessä ja hoivavastuun epätasainen jakautuminen on ollut jatkuvasti ongelmana, ja yksilöllisten oikeuksien on katsottu vahvistaneen naisen asemaa.

Avoliitto on osaltaan yleistynyt 1960-luvun poliittisen liikehdinnän ja naisten vapautusliikkeen myötä. Yhteiskunta ja lainsäädäntö ovat viime vuosikymmeninä muutenkin yksilöityneet ja ihmisten yksityiselämän suoja ja valinnan vapauksia on vahvistettu. Avioliittoinstituutio on tosin edelleen pohjavireenä olemassa, niin kuin samaa sukupuolta olevien parien asemasta käyty keskustelu on osoittanut. Euroopassa on nähtävissä myös suuntauksia, joissa avioliiton institutionaalista ja sukupuolenmukaiseen työnjakoon perustuvaa luonnetta pyritään uudelleen vahvistamaan.

Suomi eroaa monista muista maista siinä suhteessa, että meillä ei ole vakavasti keskusteltu avoliiton oikeudellisten ja taloudellisten ongelmien säätelemisestä sillä tavoin kuin esimerkiksi pohjoismaissa on tehty (esimerkiksi Ruotsin sambolag). Lainvalmistelijat ovat katsoneet, että ihmisillä on oltava halutessaan mahdollisuus jättäytyä lain säännösten ulkopuolelle. Jos he taas haluavat oikeuksia ja velvollisuuksia, he voivat solmia avioliiton.

Monille avoliitossa oleville voikin tulla yllätyksenä, että yhteisen talouden purkautumista ajatellen ei ole olemassa sääntelyä. Avoparin välillä ei toimiteta omaisuuden jakoa. Heillä ei ole elatusvelvollisuutta tai perintöoikeutta toisiinsa nähden jne. Painopiste sääntelyssä on siirtynyt vanhemmuuteen. Joka on tehty lähes riippumattomaksi siitä, ovatko vanhemmat avioliitossa keskenään vai eivät. Sen sijaan sosiaaioikeudessa avoliittoperheet rinnastetaan laajasti avioliittoperheisiin. Sosiaaioikeudellisten normien perusteella avoliitossa asuvilla on toisiaan kohtaan velvollisuuksia, vaikka he eivät niihin tietoisesti olisikaan sitoutuneet. Tämän perusteena on erilaisten talousyksiköiden kohteleva etuisuuksien suhteen samalla tavoin parisuhteen laadusta riippumatta.

Samaa sukupuolta olevia pareja ei kuitenkaan rinnasteta muihin, mikä on suuri ongelma esimerkiksi kuolemantapauksissa.

[Anu Pylkkänen / oikeushistorian dosentti / Helsingin yliopisto]

[HELSINGIN SANOMAT TORSTAINA 16. MAALISKUUTA 2000 EMIELIPIIDE / HELSINGIN SANOMAIN TOIMITUS, MIELIPIIDESIVU]
[http://www.hkkk.fi/~korpela/keskustelu/sekalaiset/Avioliittolaissa_harvoja_pakottavia-\(20000316-HS-PylkkanenAnu\).htm](http://www.hkkk.fi/~korpela/keskustelu/sekalaiset/Avioliittolaissa_harvoja_pakottavia-(20000316-HS-PylkkanenAnu).htm)

SWEDISH > ENGLISH 1

Pengar har allt mer förvandlats från något vi byter varor med, till något man försöker tjäna mer pengar på.

Finansföretag och banker tjänar pengar på att flytta pengar. Stora industrier kan tjäna mer på att spekulera med sina pengar än på att producera varor.

Små nationer kan bli rika på att erbjuda säker lagring av andras pengar. Schweiz och Luxemburg är enkla exempel.

Att en valuta flyter betyder alltså att värdet av den ändras från dag till dag, jämfört med andra valutor. Men varför?

Den stora enkla förklaringen är att bankerna och andra finansföretag köper och säljer valutor för att tjäna pengar på upp- och nergångar. Man spekulerar. Det är dessa spekulanter som kallas "marknaden" och som vi dagligen får höra har "reagerat positivt" eller "negativt" på något som hänt i samhället.

Ofta låter ju det där som om det fanns logiska argument för varför en krona sjunker eller stiger.

Men tyvärr är det inte så.

Om vår finansminister säger att "det är inte säkert att vi ska besluta om EMU på s-kongressen nästa år" så skriver tidningar dagen efter att "marknaden reagerade negativt". "Förtroendet för kronan föll".

Men det är ju absurt. Det är nämligen flera år tills EMU-beslut ska genomföras och om marknaden beslutade utifrån fakta skulle den inse att ett uttalande av finansministern idag inte betyder något förrän då. Rent faktiskt kan han säga vad han vill, politiskt händer inget ändå förrän tidigast år 2002.

Ändå reagerade "marknaden".

Det är detta som ligger bakom talet om att politiken idag är mindre fir. Vad man egentligen menar är att andra krafter som inte tycker om en politik är starkare.

En flytande valuta gör helt enkelt politiken svagare idag. Det finns två sätt att hantera en sådan situation. Antingen ger man upp och försöker anpassa sig till vad motsåndet kräver. Eller också försöker man bygga upp ett starkare motstånd själv.

I snart femton år har politiken i Sverige arbetat efter den första modellen.

SWEDISH > ENGLISH 2

Från olika zoologiska stationer vid Medelhavet lät Friedländer insamla 12.000 exemplar av *Murex (Bolinus) brandaris* och lyckades ur dem extrahera 1,4 gram purpurfärgämne, vilket var knappt nog att ha som underlag för en analys. Resultatet var i viss mån en sensation: purpurfärgämnet visade sig vara nästan identiskt med indigofärgämnet. Endast på två ställen i molekylen var en väteatom ersatt med en bromatom! Släktskapen mellan två färgämnen som härstammade från så vitt skilda organismer var förbluffande. Sedan analysen fullbordats dröjde det inte länge förrän man genomförde en syntes, dvs. man kunde ur enklare kemiska ämnen bygga upp ett syntetiskt purpurfärgämne med exakt samma egenskaper som det naturliga.

Figuren visar det vanligaste sättet att schematiskt ange purpurfärgämnets strukturformel. C betyder en kolatom . . . H betecknar väteatomer. . . N betyder en kväveatom, O syre och Br brom. De enkla och dubbla linjerna anger bindningstyper som engagerar ett respektive två elektronpar. De stora cirklarna anger en speciell bindningstyp mellan sex kolatomer som ligger mycket tätt ihop i en plan konfiguration (bensenring). I övrigt ger figuren ingen antydning om storleken hos och avståndet mellan atomerna, och inte heller hur konfigurationen brer ut sig i rummet.

Var gåtan nu löst i och med denna kemiska bedrift? . . . Var det verkligen denna oklara blå-röda färg som de gamla kallade lysande purpurrött och som kejsare och hetärer i forntiden betalade förmögenheter för att kunna bära? Gömd purpurnäckor av andra arter på andra hemligheter?

Åtminstone en sådan har avslöjats i våra dagar av Irving Ziderman . . . som upptäckt att en annan vanlig purpurnäcka, *Murex (Trunculariopsis) trunculus*, förutom Friedländers dibromindigo också innehåller ungefär lika stor del vanlig indigo (indigotin), alltså exakt samma färgämne som i de olika indigoväxterna. Denna snäcka ger alltså en ännu mer blåaktig färg än *Murex brandaris*. Denna upptäckt kan förklara de antika skrifternas hänvisningar till "vanlig" eller röd purpur och blå purpur.

NORWEGIAN > ENGLISH

UNESCO: Skole for skandale

Økonomisk skandale og politisk vis-vas er blitt UNESCOs kjennetegn.

Styret i UNESCO sitter nå å slikker sine sår etter at USA pr. 1/1 i år trakk seg ut. USA bidro i 1984 med \$47 millioner eller 26% av UNESCOs budsjett. Generaldirektøren M'Bow skjeller og smeller og forsøker å vri seg unna med forskjellige regnskapsmessige krumspring for å greie det hele. Han kalte den amerikanske UNESCO-ambassadør, Jean Gerard, et <<uvitende kvinnfolk>>: hun ante ikke hva som foregikk i UNESCO, fikk hun høre.

Imidlertid - dessverre for M'Bow - var det nettopp hva ambassadør Gerard gjorde. . .

Hva med Norge?

Her i landet pakkes som regel skandalen UNESCO inn i politisk prat og byråkratisk bomull. Vanlige svar på kritikk av UNESCO går regelmessig ut på at - <<ja, tingene er kanskje ikke så bra, men det beste Norge kan gjøre er å bli stående som medlem og forbedre organisasjonen; det er konstruktivt. . .>>

Er det? I allfall der det *lønnsamt* for de folk som nyter godt av UNESCOs pengesøl. Det gjelder både de nordmenn . . . som er funksjonærer i organisasjonen. Og det gjelder alle de delegasjoner og representanter ved UNESCO som ikke har noe

imot å tilbringe uke ut og uke inn i ørkesløse møter, bare de samtidig nyter godt av lønn og diet-penger i UNESCOs luksuriøse hovedkvarter i byenes by, Paris.

...

Den virkelige skandale ved UNESCO er denne:

Organisasjonen ble skapt i 1946 kanskje i naiv, men hellig optimisme - for å gå til roten av krigens årskaer, bidra til fred og sikkerhet ved å utdanne de yngre generasjoner til samarbeide og

fordragelighet, utvikle vitenskap og kultur, fremme menneskerettigheter. Kort sagt, arbeide for en bedre verden i fundamental forstand.

Sett i lys av disse høttravende formål er UNESCOs rulleblad så langt og så redselsfullt at det er utrolig at Norge fortsetter å støtte opp under denne skandalen. Forklaringen er vel at de som har med UNESCO å gjøre her i landet, er blitt fanget inn av <<systemet>>.

Power corrupts. Som kjent.

A letter from ATA President Ann MacFarlane

\Dear colleagues in the Nordic Division,

Recent discussions among some of your members have prompted me to write to remind you that as ATA members, we are all bound by ATA policies. On the inside back cover of your ATA Membership Directory you will find the ATA policy about rate information, which is also printed here in the *Aurora Borealis* for your information.

The policy about rates is that we do not discuss them in any way that could create a risk of antitrust violations. We do not circulate written statements, comments, suggestions or views on any matters which may affect translation rates. We do not make public announcements or statements on those matters. We do not discuss matters that affect rates at meetings.

I ask your cooperation in following this policy, which all of us have agreed to in becoming members of the ATA. It was established by our Board of Directors in order to correct an unfortunate situation that arose some years ago, and it will protect our organization now and in the future. We all need to be aware of it and to follow it.

Thank you for your assistance.

Sincerely yours,
Ann G. Macfarlane
President

The American Translators Association Policy Statement

Antitrust laws make unlawful any agreements among competitors that directly or indirectly restrain competition, including agreements among competitors which directly or indirectly affect prices. Gathering and publishing of information on competitive rates charged by translators must be performed under procedures intended to ensure that the information gathered and published is impartial and objective and does not encourage the setting of rates. ATA intends to comply with such procedures in the dissemination of any rate information.

ATA intends to comply strictly with antitrust laws and all other laws that affect ATA. The Association requires that its Divisions and Chapters comply strictly with those laws. It is essential that ATA, its Divisions and Chapters, and its members ensure that activities comply with antitrust laws. The purpose of this Policy Statement is to focus on the need for antitrust compliance.

We urge that ATA members follow these guidelines:

- Avoid actions which create a risk of antitrust violations.
- Bear in mind that discussions among members regarding translation rates, methods of calculating translation rates, rate levels, future rate

- expectations, rate projections, or any other matters which may affect translation rates can create a risk of antitrust violations. Do not circulate written statements, comments, suggestions, or views etc. regarding any matters which may affect translation rates, and do not make public announcements or statements on those matters.
- Matters that affect rates or restrain competition among members should not be discussed at meetings.
 - Consult with counsel on any question which might have competitive or antitrust implications.
 - Finally, this Policy Statement is intended to highlight antitrust issues affecting ATA and its members. It does not answer all questions which may arise under the antitrust laws. ATA urges that members who have antitrust questions consult legal counsel.

As Adopted by ATA Board of Directors March 25, 1990

If you have questions or comments
for the next edition of

Aurora Borealis,

please send them to:

Diane Manown

PO Box 1432

Carbondale, CO 81623

e-mail: runes@rof.net
